

TUUSULANJÄRVEN LÖYTÖRETKI

Uusimaa, Finland

Kulttuurillinen elämys- reitti historiallisissa maisemissa > 24 KM

Tuusulanjärvi on 8 km pitkä ja melko kapea järvi, joka sijaitsee Tuusulan kunnan ja Järvenpään kaupungin alueella.

Järven ympäri kulkee hyväkuntoinen kevyenliikenteen väylä, jota sekä paikalliset asukkaat että vierailijat käyttävät virkistystarkoituksessa. Maasto on melko tasaista muutamia mäkiä lukuun ottamatta. Reitti kulkee aidossa maalaismaisemassa kuitenkin välillä sukeltaen urbaaniin ympäristöön. Reitille voi liittyä mistä kohdasta tahansa. Järvenpäästä on mahdollista jatkaa suoraan Nordenskiöldin reitille Kellokosken kautta Mäntsälään.

Reitti: Krapa - Tuusulan kirkko - Vanhankylänniemi - Järvenpää - Rantatie - Krapa

Kesto: 1/2 päivä - koko päivä, riippuen valittavista tutustumiskohteista

Tämä reittivaihtoehto alkaa Krapilta. Kun lähdetään kiertämään järveä myötäpäivään, niin heti Kirkkotien varrella on tärkeitä historiallisia kohteita. Tuusulan kirkon kirkkopuistossa ovat kansalliskirjailija Aleksis Kiven ja taidemaalari Pekka Halosen haudat. Kirkkoa vastapäätä on Työläiskotimuseo sekä Tuusulan ensimmäinen koulu. Muutama sata metriä eteenpäin on Itoniemi, lastenkirjailija Laura Sointeen ja hänen runoilijapuoლისonsa Einari Vuorelan koti. Itoniemi on edelleen suvun omistuksessa ja toimii yksityiskotina, jossa järjestetään

Lottamuseo

aika ajoon yleisökonseretteja. Kirkkotien päättyessä näkyy vasemmalla Tuusulan hallinnollinen keskus, Hyrylä. Siellä on Taidemuseo Martta Wendelinin modernit näyttelytilat Taide- ja kulttuurikeskuksessa ja samassa yhteydessä on myös Tuusulan matkailuneuvonta.

Tuusulanjoen kohdalla reitti kääntyy pohjoiseen. Järven länsipuoli on kaunista maalaismaisemaa. Hyvä pysähdyspaikka reitiltä kilometrin verran järvelle päin poiketen on Sarvikallio. Se on Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen ylläpitämä retkeilyalue ja Tuusulanjärven rantojen korkein kohta. Sinne Tuusulanjärven Taiteilijayhteisön jäsenet 1900-luvun alussa tekivät yhteisiä retkiä. Taidemaalari Eero Järnefelt kutsui tuota paikkaa pikku-Koliksi sen jylhän maiseman vuoksi. Reitillä varrella on Lassilan tilan kotieläinpiha, jossa voi tutustua erituisiin kanoihin. Kesäisin virvokkeita voi nauttia kesäkahvio Arjan Aitassa. Tästä eteenpäin reitti kulkee edelleen perinteisissä

maisemissa ohittaen Lammas-kallion karjatilaa, jonka pelloilla saattaa nähdä laiduntamassa Limousine-härkiä.

Reitiltä voi poiketa 1,5 km lenkille, Tuusulanjärven luoteisrannalla olevaan Vanhankylänniemeeseen, joka on kaupunkilaisten virkistysalue ja siellä on mm. yleinen uimaranta. Alueella on myös useita käyntikohteita, kuten akateemikko, säveltäjä-mestari Joonas Kokkonen kotimuseo Villa Kokkonen, jonka on suunnitellut toinen akateemikko, arkkitehti Alvar Aalto.

Vanhankylän kartanon vanhimmat osat ovat 1700-luvulta ja siinä toimii retkeilymaja, leirintäalue ja ravintola. Yläpytinki on kartanon pihapiirissä sijaitseva, 1800-luvulta peräisin oleva pehtoorin talo, jossa on Järvenpään käsintekijöiden myyntinäyttely.

Järvenpään keskustaa kohti pyöräiltäessä on reitin varrella Järvenpään taidetalo, joka on paikallisten kuvataiteilijoiden näyttelytila.

jatkuu >>

TUUSULANJÄRVEN LÖYTÖRETKI

Uusimaa, Finland

Reitiltä on helppo poiketa myös ydinkeskustan kohteisiin kuten Järvenpään Taidemuseoon, jossa on Eero Järnefeltin ja Venny Soldan-Brofeldtin pysyväisnäyttely tai perheiden matkailukohteeseen Pikku-Ainon kotiin. Kävelykatu Janne johdattaa järveltä keskustan halki suoraan Järvenpään rautatieasemalle. Aseman vieressä on Hotelli Rivoli, jonka yhteydessä toimii Järvenpään matkailuneuvonta.

Varsinainen reitti jatkuu järveä myötäillen takaisin kohti etelää ohittaen Hackmanin tehtaanyymälän ja kaupungin uimarannan, Tervanokan. Seuraava reitin varrelle osuva kohde on entisen Järvenpään kartanon, nykyisin Laurea ammattikorkeakoulun ja Tuusulanjärven ammattiopiston pihapiirissä oleva kirjailija Juhani Ahon ja hänen puolisonsa, taidemaalari Venny Soldan-Brofeldtin kotitalo Ahola. Ahojen perhe muutti tänne vuonna 1897 ja siitä katsotaan Tuusulanjärven taiteilijayhteisön syntyneen. Naapuriin rakennutti säveltäjäimestari Jean Sibelius Ainolan sekä taidemaalari Eero Järnefelt ateljeekotinsa Suvirannan. Ahola ja Ainola ovat kesäaikana auki olevia museoita, Suviranta on yksityiskoti. Aholan ja Suvirannan väliin jää Seurakuntaopiston alue, jossa Taiteilijayhteisön aikaan asuivat arkkitehti Otto Hjelt ja hänen jälkeensä suomen kielen professori Emil Nestor Setälä. Seurakuntaopistolla on mahdollisuus majoittua. Hieman ennen Järvenpään ja Tuusulan rajaa sijaitsee mäen päällä Kallio-Kuninkala, jossa asui vuorineuvos K.A. Paloheimolle. Paloheimon perhe oli tärkeä osa Tuusulanjärven Taiteilijayhteisöä. Tänä päivänä

Kallio-Kuninkala on Sibelius-akatemian kurssikeskus ja sinne voi piipahtaa kahville.

Aholasta alkaen reitti kulkee osittain Järvenpään Kulttuuripolulla, joka on kaksi kilometriä pitkä opaskyltein varustettu syventävä kierros Tuusulanjärven Taiteilijayhteisön elämään.

Rantatielle poikettaessa tie muuttuu kapeaksi kylätieksi eikä kevyenliikenteenväylää tällä 4 kilometriä pitkällä museotieosuudella ole. Kevyenliikenteenväylä jatkuu Järvenpääntietä pitkin ja Rantatie yhtyy siihen jälleen Krapihovin kohdalla.

Rantatien alkupuoliskolla on Rantatien Galleria Marius, jossa on alueen taiteilijoiden myyntinäyttelyitä. Rantatien tunnetuin kohde on taidemaalari Pekka Halosen ateljeekoti Halosenniemi. Se on kotimuseo, jossa on lisäksi vaihtuvia taidenäyttelyitä. Halosenniemen naapurissa on Suojeluskuntain Päälystökoulun Perinnetila, jossa valotetaan niin Päälystökoulun kuin Taisteluskoulun historiaa.

Kilometrin päässä tästä on Syvärannan Lottamuseo, jossa tutustutaan suomalaisten lottien toimintaan sodan ja rauhan aikana. Siellä voi pysähtyä nauttimaan lottakahvion itseleivotuista pullista ja kahvista. Talon monivaiheisen historian aikana Syväranta on ollut mm. lottapisto, sanomalehtimiesten täysihoitola sekä venäläisen monimiljonäärin loistohuvila. Tässä kohdalla järven toisella puolella näkyy Sarvikallio. Aivan naapurissa on Onnelan loma- ja kurssikeskus, joka on myös ollut täysihoitola. Kirjailija Eino Leino

viihtyi 20-luvulla Onnelassa. Impivaara-rakennukseen on tehty hänelle muistohuone. Nykyään alueella toimii kokoushotelli ja ravintola. Aleksis Kivi asui Rantatiellä elämänsä viimeiset kuukaudet veljensä Albert Stenvalin hoidossa.

Aleksis Kiven kuolinmökki on nykyään museo ja avoinna kesäaikana. Kiven kuolinmökkin kohdalla tien vasemmalla puolella on runoilija- näytelmäkirjailija J.H.Erkon talo Erkkola. Sen on suunnitellut Pekka Halonen samaan aikaan kuin omankin talonsa. Tänä päivänä Erkkola on yksityiskoti.

Rantatie päättyy Krapille, jonne myös kierroksemme Tuusulanjärven ympäri päättyy.

www.tuusulanrantatie.info

*Teksti: Tarja Vuokkovaara
Layout: Oy Chili Design Ab*

Halosenniemi

